

Kraków, 08. 03. 2021 r.

dr hab. Krzysztof Broński, prof. UEK
Katedra Historii Gospodarczej i Społecznej
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

OCENA

dorobku naukowo – badawczego, dydaktycznego i organizacyjnego doktora Andrzeja Pieczewskiego w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse

Wstęp

Podstawą przygotowania oceny był wniosek o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse wraz z załącznikami tj.:

- kopią dokumentu stwierdzającego posiadanie stopnia naukowego doktora;
- autoreferatem przedstawiającym opis osiągnięć naukowo-badawczych, dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę;
- wykazem osiągnięć naukowych, o których mowa z art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- kopiami wybranych publikacji wydanych po uzyskaniu stopnia doktora;
- oświadczeniami współautorów/współredaktorów o merytorycznym wkładzie w powstanie utworów.

Złożone dokumenty są wystarczające, pozwalają ocenić dorobek naukowo-badawczy, dydaktyczny i organizacyjny dr. Andrzeja Pieczewskiego, mogą więc być podstawą postępowania o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

I. Przebieg pracy zawodowej dr. Andrzeja Pieczewskiego

Pan dr Andrzej Pieczewski ukończył w 1995 roku studia magisterskie na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. W 2005 roku uzyskał stopień doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia, nadany uchwałą Rady Wydziału Gospodarki Narodowej Uniwersytetu Wrocławskiego. Rozprawa doktorska pt. „Wkład Józefa Hieronima Retingera w tworzenie podstaw europejskiej integracji gospodarczej” została przygotowana pod opieką naukową prof. dr. hab. Bogumiła Bernasia.

W latach 1997-2007 pracował w PZU SA; od 1 października 2007 roku dr Andrzej Pieczewski podjął pracę naukową i dydaktyczną na stanowisku adiunkta w Katedrze Historii Myśli Ekonomicznej i Historii Gospodarczej na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego.

II. Ocena osiągnięć naukowych Habilitanta

Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora działalność naukowa dr. Andrzeja Pieczewskiego zaowocowała książkami, rozdziałami w książkach oraz artykułami w czasopismach naukowych. Na dorobek naukowy Habilitanta składają się następujące pozycje:

- dwie autorskie monografie (w tym rozprawa habilitacyjna);
- współautorstwo jednej monografii naukowej,
- współredakcja czterech monografii;
- piętnaście rozdziałów w monografiach (w tym dwa we współautorstwie),
- trzynaście artykułów w czasopismach naukowych (w tym pięć we współautorstwie).

Oceniając dorobek publikacyjny dr. Andrzeja Pieczewskiego można stwierdzić, że Habilitant jest w zdecydowanej części samodzielnym autorem prac, w pewnej części publikacje zostały przygotowane we współautorstwie, co można również postrzegać jako zaletę - umiejętność współpracy zespołowej. W przypadku publikacji współautorskich zostały złożone oświadczenia o wkładzie merytorycznym i udziale ilościowym Habilitanta i współautorów.

Publikacje w większości mają zasięg ogólnopolski; 8 z nich zostało wydanych w języku angielskim, a więc ma zasięg międzynarodowy.

Artykuły zostały opublikowane w czołowych polskich czasopismach naukowych, m.in. w: „Rocznikach Dziejów Społecznych i Gospodarczych”, „Studiach Prawno-Ekonomicznych”, „Studiach Politycznych”, w Polityce i Społeczeństwie”, a także zagranicznych, m.in.: w European Review of History, Revue Europeene d’Histoire, Journal of Business and Economics, The Polish Review, Contemporary Management Practices.

Należy zaznaczyć, że Habilitant publikował w czasopismach z różnych dyscyplin. W wymiarze ilościowym jest to dorobek zadowalający w kontekście ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, zwłaszcza, że publikacje ukazywały się od 2007 roku mniej więcej w rytmie regularnym.

Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która posiada w dorobku osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w było ujęte w ministerialnym wykazie wydawnictw.

Habilitant wskazał jako główne osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse monografię pod tytułem *Samodzierżawie a rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego w ujęciu Jana Gottlieba Blocha*. Monografia została wydana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego w 2019 roku.

Monografia może być z pewnością potraktowana jako dzieło z zakresu ekonomii w tym z takich subdyscyplin jak m.in.: historia gospodarcza i historia myśli ekonomicznej. O kwalifikacji pracy do dyscypliny ekonomia i finanse, świadczy zastosowane przez Habilitanta podejście badawcze, właściwe dla historii gospodarczej, historii myśli ekonomicznej, a także ekonomii instytucjonalnej. Habilitant wykorzystał szeroką podstawę źródłową opierając się na opracowaniach z epoki dotyczących Rosji i Królestwa Polskiego, w tym publikacjach Jana Blocha, jak też zagranicznym piśmiennictwie poświęconym historii gospodarczej, historii myśli ekonomicznej, wpływom ustroju politycznego na rozwój gospodarczy, oraz opierał się na literaturze dotyczącej rozwoju gospodarczego ziem polskich w XIX wieku, w szczególności Królestwa Polskiego. Monografia jest niewątpliwie interesującym projektem pokazania wpływu autorytarnego systemu sprawowania władzy w Rosji na procesy rozwoju gospodarczego ziem znajdujących się w granicach imperium rosyjskiego, w tym Królestwa Polskiego, w ujęciu Jana Blocha – naocznego świadka, budowniczego kolei, przedsiębiorcy, finansisty, działacza społecznego i myśliciela drugiej połowy XIX wieku. Podzielał stanowisko Habilitanta, że znacząca rola Jana Blocha w gospodarce, ekonomii i życiu społecznym, nie została w Polsce doceniona i nie znalazła dostatecznego odbicia w polskiej literaturze naukowej. Przyczyny tego były różne, inne w II Rzeczypospolitej, a inne w Polsce po drugiej wojnie światowej. Warto dodać, że Bloch zdobył szeroką sławę jednak nie poprzez aktywność gospodarczą, ale dzięki napisaniu dzieł, które, jak zaznaczył Aleksander Bocheński, „zapewniły mu miejsce w historii Europy, a może i ludzkości”¹. Należy również zauważyć, że Jan Bloch nie zniknął z polskiej pamięci historycznej, choć nie jest obecnie postacią powszechnie rozpoznawalną².

Dr Andrzej Pieczewski podjął interesujący i ważny z naukowego punktu widzenia zamysł badawczy. Jak Habilitant zaznaczył we wstępie do swojego dzieła, wiodącym celem publikacji jest skupienie uwagi na dorobku naukowym Jana Blocha w zakresie badań ekonomicznych. Ta problematyka z pewnością zasługuje na realizację w pracy awansowej na

¹ A. Bocheński, *Niezwykłe dzieje przemysłu polskiego*, Warszawa 1985, s. 133.

² Wyrazem współczesnego zainteresowania Janem Blochem są m.in. konferencje naukowe poświęcone dziedzictwu myśli warszawskiego finansisty i pisarza. Janowi Blochowi i jego rodzinie została poświęcona licząca prawie 600 stron publikacja autorstwa J. Ewy Leśniewskiej, *Jan Gottlieb Bloch (1836-1902) i dzieje rodu*. Krosno 2020.

stopień naukowy doktora habilitowanego w dyscyplinie ekonomia i finanse. Podzielam opinię Habilitanta, że Jan Bloch jako ekonomista nie reprezentował żadnego konkretnego kierunku badań, był praktycznie zorientowanym publicystą, wrażliwym na aktualne problemy. Obszerny dorobek publikacyjny Blocha obejmujący różne aspekty gospodarki Rosji i Królestwa Polskiego (m.in. przemysł, rolnictwo, komunikację kolejową i jej wpływ na rozwój gospodarczy) a także finansów publicznych, nie był dotychczas przedmiotem pogłębionych badań naukowych. Jako drugi cel monografii Autor wskazał prezentację głosu Blocha w dyskusji o wpływie autorytarnego ustroju politycznego carskiej Rosji na procesy ekonomiczne zachodzące w imperium carskim i tym samym w Królestwie Polskim. Istotne jest też skonfrontowanie analiz Blocha z wynikami aktualnych badań ekonomistów i historyków. Takie określenie pola badawczego pozwala na znaczne poszerzenie wiedzy o wieloaspektowej działalności Jana Blocha - przedsiębiorcy i finansisty, kandydata rekomendowanego przez Akademię Umiejętności w Krakowie do pokojowej Nagrody Nobla, oraz pogłębienie wiedzy o rozwoju gospodarczym Królestwa Polskiego i Rosji w okresie transformacji od feudalizmu do kapitalizmu.

Główną hipotezę badawczą Habilitant sformułował następująco: „Twierdzenie Blocha, że przyczyną problemów ekonomicznych i społecznych Królestwa Polskiego (jako części Imperium Rosyjskiego) oraz jego zapóźnienia cywilizacyjnego był panujący w kraju hegemon, zakorzeniony w jego tradycji politycznej i społecznej, skrajnie autorytarny system władzy (samodzierżawie) – jest prawdziwe, a jego pogląd potwierdzają współczesne badania.³”

Cele cząstkowe pracy Autor monografii przedstawił w formie następujących pytań:

- „Jaki był stosunek władzy samodzierżawnej Rosji do kluczowych z punktu widzenia przechodzenia z ustroju feudalnego do kapitalistycznego, zmian ekonomiczno-społecznych w imperium z perspektywy Blocha?
- Jak ustalenia i wnioski Blocha dotyczące wpływu samodzierżawia na rozwój Imperium Rosyjskiego mają się do współczesnych badań ekonomistów i historyków gospodarczych?
- Jaki był wpływ samodzierżawia na funkcjonowanie organów władzy w Królestwie Polskim w świetle współczesnych badań?
- Jakie było oddziaływanie władz rosyjskich na uprzemysłowienie Królestwa Polskiego?
- Jakie było znaczenie decyzji władz rosyjskich dla ekonomicznego i społecznego rozwoju wsi Królestwa Polskiego według Blocha i współczesnych badaczy?

³ A. Pieczewski, *Samodzierżawie a rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego*, Łódź 2019, s. 13.

- Jakie było znaczenie polityki carskiej dla rozwoju sieci kolejowej w Królestwie Polskim? Współczesne opinie a punkt widzenia Blocha”⁴.

Struktura opracowania została podporządkowana odpowiedzi na postawione pytania. Monografia składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii, spisu wykresów i tabel, noty o Autorze i ilustracji. Podjęta tematyka badawcza została omówiona w układzie problemowym. Tytuł monografii jest adekwatny do zawartych w niej treści, struktura monografii nie budzi uwag krytycznych.

We wstępie zostały omówione przesłanki wyboru tematu, cel opracowania, hipoteza badawcza oraz częściowe pytania badawcze, zastosowana metoda badawcza oraz struktura publikacji.

W rozdziale pierwszym Autor przedstawił sylwetkę Blocha jako „króla kolei żelaznych”, jego działalność pacyfistyczną i społeczną, zwłaszcza na polu oświaty. Przywołał poglądy Blocha na temat wojny i pokoju, zawarte w monumentalnym dziele: *Przyszła wojna pod względem technicznym, ekonomicznym i politycznym*. Warto podkreślić, że to dzieło życia Blocha zostało wydane w kilku tomach w języku rosyjskim, a następnie opublikowane w kilku językach, co pokazuje, że jego twórca starał się dotrzeć do jak najszerszego grona czytelników w Europie i poza nią. I tak też się stało, a dzieło przyniosło autorowi światowy rozgłos. Jak pokazała I wojna światowa predykcja autora dzieła była bardzo trafna. Następnie dr A. Pieczewski skupił się na charakterystyce twórczości naukowej, w tym ekonomicznej i inspiracjach Blocha niemiecką szkołą historyczną. Zwrócił uwagę na opublikowane w latach 1878-1880 (w języku rosyjskim, polskim i francuskim) kilkutomowe dzieło Blocha pt. *Wpływ dróg żelaznych na stan ekonomiczny Rosji*, które uzyskało nagrodę na Kongresie Geograficznym w Paryżu, za które jego autor otrzymał również szlachectwo. W rozdziale zostały zarysowane wybrane zagadnienia dotyczące niemieckiej szkoły historycznej, w tym jej podstawy programowe, czołowi twórcy szkoły, których poglądy były inspiracją dla twórczości Blocha jako ekonomisty.

Rozdział drugi zawiera wyniki analizy poglądów Blocha na temat genezy autorytaryzmu i wpływu autorytarnego ustroju politycznego carskiej Rosji na procesy gospodarcze zachodzące w imperium rosyjskim, w tym także na Królestwo Polskie. Zostały przywołane poglądy Blocha na temat imperialnego modelu biurokracji w Rosji, w tym na ogromny problem korupcji, który potwierdzają inni badacze. Zasygnalizowana została kwestia industrializacji Rosji, w szczególności na przełomie XIX i XX wieku. Habilitant zwrócił uwagę

⁴ Tamże, s. 14.

na poglądy jakie na temat systemu politycznego w Rosji w XIX wieku wyrażają współcześni badacze. Interesujące jest przybliżenie poglądów Blocha na temat finansów publicznych Rosji w drugiej połowie XIX wieku. Fundamentalne kwestie dotyczące tej problematyki, w tym m.in. problem permanentnego deficytu budżetowego spowodowanego nieproporcjonalnymi wydatkami na cele militarne, zostały zawarte w kilkutomowym dziele pt. *Finanse Rosji w XIX wieku na tle ogólnych dziejów państwa*, wydanym w Petersburgu w 1882 roku. Dzieło to powstało w okresie prób naprawy systemu finansów Rosji i spotkało się z zainteresowaniem cara. W kolejnych latach dzieło zostało wydane w języku polskim, następnie w języku francuskim i niemieckim, co pozwoliło na jego promocję w środowisku międzynarodowym.

W rozdziale trzecim Autor porównał poglądy Blocha z poglądami współczesnych ekonomistów na temat relacji pomiędzy czynnikami politycznymi a rozwojem gospodarczym. W zwięzłym ujęciu pokazane zostały postrzegane przez współczesnych badaczy przemiany gospodarcze carskiej Rosji w drugiej połowie XIX wieku, od wojny krymskiej do pierwszej wojny światowej. Habilitant podniósł uproszczone spojrzenie Blocha na negatywny wpływ autorytarnego ustroju politycznego na ekonomiczny i cywilizacyjny rozwój Rosji. W prowadzonych przez współczesnych badaczy analizach pokazane są również inne czynniki ograniczające procesy modernizacji Rosji w okresie transformacji od feudalizmu do kapitalizmu.

W rozdziale czwartym, mając na uwadze fakt nieuwzględnienia w analizach Blocha okresu względnej autonomii Królestwa Polskiego (1815-1830) oraz okresu międzypowstaniowego, dr Pieczewski zarysował ewolucję ustroju politycznego Królestwa Polskiego w tym czasie. Podjął również próbę odpowiedzi w jakim stopniu ustrój Królestwa Polskiego pozostawał pod wpływem rosyjskiego samowładztwa po powstaniu styczniowym.

W rozdziale piątym Autor przedstawił poglądy Blocha w zakresie rozwoju sektora rolnego i przemian ustrojowych wsi w zaborze rosyjskim w drugiej połowie XIX wieku. Przywołał analizy ilościowe zamieszczone przez Blocha w opracowaniach dotyczących rolnictwa w Rosji, Królestwie Polskim i innych państwach. Zwrócił uwagę na opracowaną przez Blocha problematykę zadłużenia gospodarstw rolnych w Królestwie Polskim pod koniec lat 80. XIX wieku. Interesującą kwestią podniesioną w tym rozdziale są kulturowe przesłanki zacofania wsi w Królestwie Polskim, w tym stosunek ziemiaństwa do transformacji ustrojowej.

Ostatni rozdział zawiera prezentację poglądów Jana Blocha na temat politycznych uwarunkowań rozwoju przemysłu i transportu w Królestwie Polskim. Pokazana została specyfika industrializacji w Królestwie Polskim w XIX wieku, w tym pozytywna (w latach 1815-1830) rola rządu. W kontekście budowy sieci kolejowej został podniesiony problem

koncesjonowania inwestycji kolejowych, który przez rozwiniętą korupcję powodował zwiększenie kosztów transakcyjnych, a także zasygnalizowane zostały uwarunkowania strategiczne budowy linii kolejowych w Królestwie Polskim. Autor przywołał wybrane opracowania z epoki i współczesne dotyczące budowy kolei w Królestwie Polskim. Uwzględnić tu można było również artykuły naukowe Krzysztofa Jasiewicza poświęcone różnym problemom budowy i eksploatacji inwestycji kolejowych w zaborze rosyjskim opublikowane m.in. w „Rocznikach Dziejów Społecznych i Gospodarczych” i w „Studiach Historycznych”.

W zakończeniu Autor zawarł zasadnicze wnioski z przeprowadzonych badań, z którymi należy się zgodzić, zwłaszcza w odniesieniu do wskazywanych przez Blocha barier instytucjonalnych rozwoju gospodarczego Królestwa Polskiego. Zwrócił uwagę na pewne mankamenty analiz Blocha. Jednocześnie podkreślił zgodność poglądów Blocha dotyczących negatywnego wpływu autorytaryzmu na rozwój ekonomiczny i cywilizacyjny imperium z opiniami współczesnych badaczy. Pozytywnie należy ocenić uzupełnienie analiz rozwoju gospodarczego Rosji i Królestwa Polskiego od lat 80. XIX wieku do I wojny światowej.

Dodatkowo w autoreferacie została omówiona struktura monografii oraz odpowiedzi na postawione pytania badawcze.

Istotą wkładu do nauki jest z jednej strony wynik badań naukowych, a z drugiej profesjonalizm warsztatu naukowego jakim się posłużono w celu osiągnięcia tego wyniku. Warto zaznaczyć, że w porównaniu do innych publikacji dotyczących Jana Blocha jej nowatorskim ujęciem jest umiejętne połączenie elementów historii gospodarczej, historii myśli ekonomicznej oraz współczesnej ekonomii instytucjonalnej. Autor uwypuklił wkład Blocha w rozwój polskiej myśli ekonomicznej, omówił jego dorobek ekonomiczny opracowany w duchu niemieckiej szkoły historycznej. Ponadto przedstawił rozwój przemysłu, kolei i rolnictwa w Królestwie Polskim w okresie powłaszczeniowym. Przywołanie twórczości Blocha w obszarze ekonomii jest niewątpliwie wartościowym źródłem naukowym z epoki dla historyków gospodarczych, w szczególności do badań nad dziejami kapitalizmu i myśli ekonomicznej. Należy podkreślić, że poziom merytoryczny poszczególnych rozdziałów, pomimo złożonej i interdyscyplinarnej problematyki jest wysoki. Autor udokumentował swoje rozważania licznymi źródłami, dobrał odpowiedni klucz interpretacyjny pozwalający na nowatorskie ujęcie podjętej tematyki badawczej. W rozważaniach z zakresu historii gospodarczej Habilitant wykorzystał podejście charakterystyczne dla Szkoły „Annales”, natomiast w rozważaniach z zakresu historii myśli ekonomicznej odnosił się do podejścia podkreślającego wagę zarówno czynników zewnętrznych (warunków społecznych, gospodarczych i politycznych otaczających

badacza) jak i wewnętrznych kształtujących poglądy i teorie ekonomiczne.

Reasumując, przedstawiona monografia jest dziełem naukowym stanowiącym znaczny wkład w rozwój dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Warto dodać, że publikacja została wyróżniona w 2020 roku Nagrodą im. Franciszka Bujaka, ustanowioną przez Polskie Towarzystwo Historii Gospodarczej na najlepszą książkę z zakresu historii gospodarczej i społecznej.

Pozostały dorobek publikacyjny Habilitanta

Poza publikacją wskazaną jak główne osiągnięcie naukowe dr. Andrzeja Pieczewskiego, Jego badania naukowe po uzyskaniu stopnia doktora obejmują szeroki zakres chronologiczny i problemowy, koncentrują się w kilku obszarach, m.in. na:

- osiągnięciach gospodarczych i myśli ekonomicznej Jana Blocha;
- wkładzie Polaków do budowy podstaw integracji europejskiej;
- instytucjonalnych aspektach polskich transformacji systemowych;
- wpływie polityki na rozwój gospodarczy;
- oddziaływaniu religii na procesy gospodarcze;
- stanie badań polskiej historiografii gospodarczej na tle europejskiej historiografii gospodarczej.

Stosunkowo najszerszy obszar zainteresowań badawczych Habilitanta stanowią osiągnięcia gospodarcze, działalność społeczna i myśl ekonomiczna Jana Gottlieba Blocha. W jednym z pierwszych tekstów naukowych poświęconych Blochowi dr Andrzej Pieczewski napisał: „*Pora zatem wyciągnąć tę postać z lamusa, dogłębniej zbadać...*”⁵ W kolejnych publikacjach to zamierzenie realizował. Wyniki badań przeprowadzonych w tym zakresie przez Habilitanta zostały opublikowane, poza monografią habilitacyjną, w siedmiu artykułach i rozdziałach w monografiach, oraz zaprezentowane na kilku konferencjach naukowych. Artykuły zostały opublikowane m.in.: w „Rocznikach Dziejów Społecznych i Gospodarczych”, w „Polityce i Społeczeństwie”, w „Annales. Etyka w Życiu Gospodarczym”. Lektura dorobku badawczego pozwala stwierdzić, że dr Andrzej Pieczewski jest bardzo dobrym specjalistą w zakresie badań nad Janem Blochem jako ekonomistą, przedsiębiorcą, finansistą, działaczem gospodarczym i społecznym oraz pacyfistą.

Problematyka wkładu Polaków w budowę podstaw integracji europejskiej została opublikowana przez Habilitanta w autorskiej monografii oraz kilku samodzielnych artykułach.

⁵ A. Pieczewski, *Jan Gottlieb Bloch – egzemplifikacja działań pozytywistycznych*, [w:] *Gospodarcze i społeczne skutki zaborów Polski*, pod red. Jędrzeja Chumińskiego i Krzysztofa Popińskiego, Wrocław 2008, s. 194.

Szczególna Jego uwaga została skupiona na orędowniku zjednoczenia Europy - Józefie Hieronimie Retingerze, którego aktywności dotyczy zarówno rozprawa doktorska jak i monografia pt. *Działalność Józefa Hieronima Retingera na rzecz integracji europejskiej*, Toruń 2008 oraz artykuły opublikowane w wysoko notowanych czasopismach „European Review of History. Revue Europeene d’Histoire”, 2010, vol. 17, nr 4., oraz The Polish Review 2015, vol. 60, nr 4, i rozdział pt. *Rola jednostki w kreowaniu politycznej i ekonomicznej rzeczywistości. Przykład Józefa Retingera – inicjatora i organizatora początku procesu integracji europejskiej* [w:] *Polityczna kreacja ładu ekonomicznego. Teoria i praktyka*, red. M. Kalinowski, A. Pieczewski, Łódź 2013, s. 303-325.

Kolejnym obszarem zainteresowań naukowych Habilitanta jest problematyka instytucjonalnych aspektów polskich transformacji systemowych końca lat 40. XX wieku i początku lat 90. XX wieku. Rezultaty studiów zostały omówione w trzech współautorskich tekstach opublikowanych w czasopismach naukowych krajowych i zagranicznych oraz jako rozdział w monografii. We współpracy z profesorem Januszem Skodlarskim Habilitant opublikował rozdział pt. *Stosunki gospodarcze Polski w latach 1945-1949 a kwestia suwerenności*, [w:] *Gospodarka i społeczeństwo w czasach PRL-u (1944-1989)*, red. E. Kościk, T. Głowiński, Wrocław 2007; oraz artykuły: *Przesłanki transformacji polskiej gospodarki 1990-1993*, „Studia Prawno Ekonomiczne”, t. XXXIII, 2011, s. 379-395, oraz *The Phenomen of the Polish Transformation*, „Journal of Business and Economics” 2011, vol. 2, nr 4.

Habilitant prowadził studia dotyczące wpływu polityki na rozwój gospodarczy. Rezultaty badań zostały opublikowane we współautorskiej monografii pt. *Polityczna kreacja ładu ekonomicznego. Teoria i praktyka*. Łódź 2013 oraz w kilku samodzielnych tekstach naukowych, m.in. *Idea demokracji i umowy społecznej w praktyce integracji europejskiej*, „Studia Prawno Ekonomiczne” 2008, t. LXXXVIII, s. 173-198; *Integracja międzynarodowa jako gwarant suwerenności i rozwoju gospodarczego Polski. Koncepcje i praktyka*, [w:] *Między zacofaniem i a modernizacją. Społeczno-gospodarcze problemy ziem polskich na przestrzeni wieków*, red. E. Kościk, T. Głowiński, Wrocław 2009, s. 39-54.

Dr Andrzej Pieczewski zajmował się też kwestią dotyczącą oddziaływania czynnika religijnego na procesy gospodarcze. Rezultatem studiów jest monografia współautorska pt. *Rola Żydów w rozwoju gospodarczym ziemi łódzkiej. Wybrane zagadnienia*, Łódź 2014, oraz dwa opracowania zbiorowe: *Rola Żydów w rozwoju gospodarczym ziem polskich*, red. J. Skodlarski, A. Pieczewski, Łódź 2014; *Rola Kościołów w życiu gospodarczym ziem polskich*, red. K. Kowalski, R. Matera, A. Pieczewski, Łódź 2017.

Refleksja dotycząca stanu badań polskiej historiografii gospodarczej na tle badań europejskich to kolejny ważny wątek zainteresowań badawczych Habilitanta. Wyniki badań w tym temacie zostały zawarte we współautorskim wstępie, konkluzjach oraz samodzielnym rozdziale pt. *Przegląd publicystyki naukowej amerykańskiego Stowarzyszenia Historii Gospodarczej (The Economic History Association)* [w:] *Przegląd badań nad historią gospodarczą w XXI wieku*, red. R. Matera, A. Pieczewski, Łódź 2011.

Niektóre z publikacji naukowych Habilitanta zostały nagrodzone. Poza uprzednio wymienioną nagrodą im. Franciszka Bujaka za monografię pt. *Samodzierżawie a rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego w ujęciu Jana Gottlieba Blocha* Habilitant otrzymał nagrodę Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za książkę pt. *Działalność Józefa Hieronima Retingera na rzecz integracji europejskiej*. Nagrodę zespołową I stopnia przyznaną przez Rektora Szkoły Głównej Handlowej Habilitant otrzymał w 2016 roku za książkę pt. *Historia polskich okręgów i regionów przemysłowych*, red. Łukasz Dwilewicz, Wojciech Morawski, Warszawa 2015.

Biorąc pod uwagę wymagania stawiane kandydatom na stopień doktora habilitowanego dorobek publikacyjny dr. Andrzeja Pieczewskiego uważam za solidny.

III. Udział w wydarzeniach naukowych międzynarodowych i krajowych.

Po uzyskaniu doktoratu Habilitant brał aktywny udział w 11 konferencjach międzynarodowych, występował z referatami na konferencjach: w Pradze (2010 r.), w Nowym Jorku i Toronto (2015 r.), w Waszyngtonie (2016 R.), Londynie i Burgas (2019 r.). Niektóre z konferencji naukowych mających status międzynarodowy odbywały się w Polsce.

Dr Andrzej Pieczewski jest badaczem znanym w środowisku historyków gospodarczych w Polsce. Kilkunastokrotnie występował z referatami na ogólnopolskich konferencjach naukowych, w tym wielokrotnie na kolejnych edycjach „Wrocławskich Spotkań z Historią Gospodarczą” i innych naukowych spotkaniach, organizowanych przez Uniwersytet Łódzki i Uniwersytet Rzeszowski.

W konkluzji stwierdzam, że aktywność w zakresie udziału Habilitanta w konferencjach naukowych krajowych i międzynarodowych jest znacząca, a prezentowane na konferencjach referaty pokazują zróżnicowane spektrum Jego zainteresowań naukowych.

IV. Ocena dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej Habilitanta

1. Osiągnięcia dydaktyczne oraz w zakresie popularyzacji nauki:

Habilitant pracuje jako adiunkt, na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym Uniwersytetu Łódzkiego. Prowadzi zajęcia z *historii gospodarczej* (wykłady i ćwiczenia), wykłady i ćwiczenia z *historii myśli ekonomicznej* (w języku polskim i angielskim). Prowadził wykłady w języku polskim nt. *instytucji gospodarki rynkowej* oraz konwersatorium *Institutional Economics. Theoretical and Practical Approach*. Prowadził również konwersatoria z *historii społecznej Europy, międzynarodowych stosunków politycznych* oraz wykład monograficzny nt. *zachowań w organizacjach*. Prowadzi też seminaria licencjackie, oraz magisterskie, jest promotorem 27 prac magisterskich. Ponadto sporządził 85 recenzji prac magisterskich i licencjackich.

Przejawem podejmowanej przez Habilitanta aktywności popularyzującej naukę był m.in. udział w organizowanych przez uczelnie zagraniczne wydarzeniach naukowo-dydaktycznych:

- „International Week 2017” at Thomas Bata University in Zlin;
- „International Week 2018” at ISCAP Porto Technical University.

Osiągnięcia dydaktyczne dr. Andrzeja Pieczewskiego oceniam pozytywnie. Habilitant posiada pewien dorobek promotorski.

2. Uczestnictwo Habilitanta w programach europejskich oraz innych programach międzynarodowych i krajowych:

- Dr Andrzej Pieczewski pełnił nadzór merytoryczny w projekcie współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2007”.
- W projekcie „Wiedza, Kompetencje, Zatrudnienie – dostosowanie programów kształcenia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ do potrzeb rynku pracy” współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej w roku akademickim 2014/2015 pełnił funkcję kierunkowego koordynatora staży.

Korzystając z grantów programu Erasmus Plus (Staff Mobility for Teaching Assignments) w latach 2016-2019 ośmiokrotnie prowadził wykłady w zagranicznych ośrodkach naukowych, m.in. w Hiszpanii, Portugalii, Bułgarii, Czechach, na Węgrzech,

Pracując w latach 1997-2007 w PZU SA dr Pieczewski pełnił różne funkcje, w tym m.in. prowadził szkolenia produktowe dla pracowników firmy na terenie kraju. Wykorzystując doświadczenie i wiedzę z zakresu ubezpieczeń opublikował kilka tekstów (artykuły, wywiady, recenzje) w „Gazecie Ubezpieczeniowej” oraz „Wiadomościach Ubezpieczeniowych”.

Pozytywnie oceniam aktywność dr. Andrzeja Pieczewskiego w programach europejskich oraz innych programach międzynarodowych i krajowych.

3. Udział Habilitanta w komitetach organizacyjnych międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych:

Dr Andrzej Pieczewski w latach 2007-2019 był współorganizatorem oraz sekretarzem naukowym czterech konferencji o zasięgu krajowym. Były to:

- „Historia gospodarcza i historia myśli ekonomicznej a teoria ekonomii”, Łódź 2007,
- „Przegląd badań nad historią gospodarczą w XXI wieku”, Łódź 2010,
- „Rola Żydów w rozwoju gospodarczym ziem polskich na przestrzeni wieków”, Łódź 2013,
- „Rola Kościołów w rozwoju gospodarczym ziem polskich na przestrzeni wieków”, Drohiczyn 2016.

4. Członkostwo Habilitanta w międzynarodowych i krajowych organizacjach oraz towarzystwach naukowych:

Habilitant jest członkiem „Economic History Society”; „Economic History Association” oraz „Polskiego Towarzystwa Historii Gospodarczej”.

Przejawem aktywności w ww. organizacjach jest udział Habilitanta w organizowanych przez te instytucje konferencjach naukowych. W PTHG był w latach 2016-2018 członkiem sądu koleżeńskiego.

5. Recenzowanie publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych:

Habilitant opublikował kilka recenzji prac naukowych w czasopismach:

- „Gospodarka Narodowa”,
- „Studia Prawno-Ekonomiczne”,
- „Studia Europejskie” UW,
- „Studia Polityczne” ISP PAN.

Ponadto współpracował z czasopismami naukowymi w zakresie recenzji artykułów autorów ubiegających się o publikację w „UR Journal of Humanities and Social Sciences”, wydawanym przez Kolegium Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz w „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej” wydawanym przez Instytut Historii PAN.

Konkluzja

Podsumowując stwierdzam, że wskazana przez dr. Andrzeja Pieczewskiego monografia pt. *Samodzierżawie a rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego w ujęciu Jana Gottlieba Blocha*, wydana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego w 2019 roku, jako dzieło naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse, spełnia w stopniu wystarczającym warunki stawiane w Ustawie „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” z 20. lipca 2018 roku do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

Na pozytywną ocenę zasługuje również pozostały dorobek publikacyjny Habilitanta, Jego aktywność dydaktyczna, popularyzatorska oraz w zakresie współpracy międzynarodowej. Dlatego popieram wniosek o nadanie Panu dr. Andrzejowi Pieczewskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Krzysztof Branski